

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:

18/2839

Vår referanse:

201802487-008

Sted, dato

Oslo, 9. august 2018

**HØRINGSSVAR FRA POLITIDIREKTORATET – ENDRINGER I
UTLENDINGSLOVEN – VARIG KARANTENE FOR VERTSFAMILIER SOM
UTNYTTER AU PAIRER**

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev og -notat av 29. mai 2018 med forslag til endringer i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven). Høringsfrist er mandag 6. august 2018. Etter avtale er fristen forlenget til 9. august.

Forslaget følger opp anmodningsvedtak nr. 743 og 744 (2016–2017) fra Stortinget, som har sin bakgrunn i et representantforslag om blant annet strengere reaksjoner mot vertsfamilier som utnytter au pairer. I tråd med anmodningsvedtakene foreslår departementet å endre utlendingsloven § 27 b første og annet ledd, ved å utvide karantenetiden for vertsfamilier som utnytter au pairer, fra henholdsvis fem og ti år til varig. I dag kan det bare ilegges midlertidig karantene i slike tilfeller.

Politidirektoratet har forelagt høringen for politidistriktene. Mottatte høringsinnspill fra Oslo politidistrikt og Sør-Vest politidistrikt følger vedlagt. Øst politidistrikt uttaler at de støtter forslaget, men at de ellers ikke har merknader til endringsforslaget. Nedenfor følger Politidirektoratets merknader.

Generelle merknader

Formålet med karanteneordningen er å hindre misbruk av au pairer og verne om au parens rettigheter. Vedtak om karantene skal hindre fremtidige brudd på vilkårene om oppholdstillatelse til au pair hos den samme vertsfamilien. Formålet er videre å forhindre bruk av au pairer som billig arbeidskraft samt hindre tvangsarbeid, menneskehandel og annen utnyttelse. Politidirektoratet stiller seg positiv til forslaget om at det skal kunne ilegges varig karantene for vertsfamilier som utnytter au pairer. Vi støtter de foreslåtte endringene i utlendingsloven § 27 b første og annet ledd.

Politidirektoratet bemerker at ordet karantene rent språklig antyder en midlertidighet, og det bør derfor vurderes en annen terminologi ved varige vedtak.

Det fremgår av høringsnotatet at varig karantene kan brukes på de mest alvorlige tilfellene av brudd på henholdsvis regelverket for au pair-tillatelse og straffelovgivningen. Videre fremgår det at hvor grensen nærmere skal gå, må avgjøres i praksis. Politidirektoratet bemerker at

ENHET/AVDELING

00 informasjonsenhet
Post: Adr./Pb. 0000, 0000 Sted
Besøk: Adr, 0000 Sted

Telefon: (+47) 00 00 00 00
Telefaks: (+47) 00 00 00 00
E-post: politi@politiet.no

Org. nr: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7964.05.02388
www.politi.no

høringsnotatet gir lite veiledning om i hvilke tilfeller det bør ilegges varig karantene. Etter vårt syn bør det i den kommende lovproposisjonen gis enkelte føringer (momenter) for vurderingen av karanteneperiodens lengde, og da særlig for grensen mellom tiårig og varig karantene.

Det er Utlendingsdirektoratet som oppretter sak om mulig forvaltningsreaksjon mot vertsfamilie. Bakgrunnen for saksopprettelse kan være melding fra au paires, politiet eller andre med kjennskap til brudd på vilkårene på oppholdstillatelse for au pair, eller det foreligger rettskraftig dom mot en eller begge vertsforeldrene. For at karantenebestemmelsene i utlendingsloven § 27 b skal virke etter sin hensikt er klare saksbehandlingsrutiner helt sentralt, herunder rutiner for informasjonsutveksling, forhåndsvarsling og prioritering av saker. Politidirektoratet mener det kan være hensiktsmessig å gjennomgå gjeldende saksbehandlingsrutiner for å sikre effektiv og god oppfølging av disse sakene. Vi viser i den forbindelse til vedlagte høringsvar fra Oslo politidistrikt. Oslo politidistrikt peker blant annet på at det kan oppstå uheldige situasjoner dersom en au pair har byttet vertsfamilie og den nye vertsfamilien er ilagt karantene eller har en pågående sak om karantene.

Karantene etter utlendingsloven § 27 første ledd – brudd på vilkår gitt i eller i medhold av utlendingsloven

Ved brudd på utlendingslovens bestemmelser foreslår departementet å utvide karantenetiden fra "1, 2, eller 5 år" til "1, 2, 5 år eller varig", avhengig av forholdets art, omfang og varighet. Oslo politidistrikt bemerker at det er uklart hvorvidt det er tilsiktet at forslaget om utvidet karantenetid for brudd på utlendingsloven ikke samsvarer med forslaget til utvidet karantenetid for ilagt straff eller særreaksjon i § 27 annet ledd, som er "opptil ti år eller varig". Oslo politidistrikt tolker ordlyden "opptil" dithen at det kan innebære flere alternativer på karanteneperiodens lengde. Politidirektoratet mener dette bør tydeliggjøres.

Karantene etter utlendingsloven § 27 b annet ledd – ilagt straff eller særreaksjon

Etter utlendingsloven § 27 b annet ledd kan karantene ilegges dersom en person i vertsfamilien er ilagt straff eller særreaksjon for et forhold som kan føre til fengselsstraff og forholdet er begått mot den som på gjerningstidspunktet var au pair hos vedkommende. Vedtak om karantene forutsetter at det foreligger en rettskraftig dom. Da det kan ta tid før en rettskraftig dom foreligger mener Politidirektoratet at det bør vurderes om en karantenesak skal kunne påbegynnes på et tidligere stadium. Oslo politidistrikt uttaler at det er formålstjenlig og i samsvar med andre forvaltningsreaksjoner i utlendingsloven at vertsfamilien bør kunne forhåndsvarsles om sak om karantene allerede ved status som siktet eller at det er tatt ut tiltale for et straffbart forhold. Etter utlendingsforskriften § 6-25 kan Utlendingsdirektoratet stille behandlingen av en søknad om oppholdstillatelse i bero inntil det er avklart om vertsfamilien skal ilegges karantene etter lovens § 27 b.

Etter utlendingsloven § 85 har politiet i visse saker plikt til å gi opplysninger på anmodning fra utlendingsmyndighetene i tilknytning til vurdering av en tillatelse for en utlending. Det er ingen slik bestemmelse om utlevering av opplysninger om vertsførelde. Politiet har likevel en adgang til å utlevere opplysninger fra politiets straffesakssystemer til utlendingsforvaltningen i medhold av politiregisterloven § 30 og politiregisterforskriften § 9-6. Etter politiregisterforskriften § 9-6 har politiet rett, men ikke plikt, til å utlevere taushetsbelagte opplysninger til utlendingsmyndighetene for deres bruk i saker etter utlendingsloven, forutsatt at utleveringen anses nødvendig. Av hensyn til formålet med karanteneordningen mener Politidirektoratet det bør vurderes om politiet skal ha plikt til å utlevere opplysninger til utlendingsmyndighetene i de tilfeller en person blir ilagt straff eller særreaksjon for et forhold

som kan føre til fengselsstraff og forholdet er begått mot en som på gjerningstidspunktet var au pair hos vedkommende.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Politidirektoratet bemerker at det er lite informasjon i høringsnotatet om antall saker etter utlendingsloven § 27 b.

Vi kan ikke se at endringsforslagene vil medføre særlige økonomiske eller administrative konsekvenser for politiet.

Med hilsen

John Ståle Stamnes
seksjonssjef

Maren Vaagan
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur

Vedlegg:2

Politidirektoratet
Postboks 8151 Dep
0031 Oslo

OSLO POLITIDISTRIKT

Deres referanse:
201802487

Vår referanse:
201806961

Sted, Dato
Oslo, 13.07.2018

HØRINGSSVAR – ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN – VARIG KARANTENE FOR VERTSFAMILIER SOM UTNYTTER AU PAIRER.

1. Innledning

Det vises til Politidirektoratets oversendelse av Justis -og Beredskapsdepartementets høringsnotat av 29.mai 2018 og vedlagt forslag til endringer i lov av 15.mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven).

Frist for innspill til Politidirektoratet er satt til 1. august 2018.

Departementet foreslår endring av utlendingsloven § 27 b første ledd og annet ledd, ved å utvide karantenetiden for vertsfamilier som utnytter au pairer til varig. I dag kan det bare ilegges midlertidig karantene i slike tilfeller.

Høringen er besvart av Oslo politidistrikt.

Under følger Oslo politidistrikt merknader knyttet til departementets endringsforslag.

2. Departementets forslag

2.1 Generelt

Oslo politidistrikt ser behovet for muligheten til å legge en vertsfamilie varig karantenetid ved overtredelser av utlendingsloven, ved ilagt straff eller særreaksjon. Etter vårt syn vil foreslåtte regelendringer kunne bidra til å hindre fremtidige brudd på vilkårene for oppholdstillatelse til au pairer og redusere risikoen for nye overgrep mot fremtidige au pairer hos den aktuelle vertsfamilien.

Oslo politidistrikt er positive til forslaget om å utvide karantenetiden for vertsfamilier som utnytter au pairer, til varig.

OSLO POLITIDISTRIKT

Under følger enkelte merknader til endringsforslaget.

3. Merknader til bestemmelsene

3.1 Til utlendingsloven § 27 b første ledd

For brudd på utlendingslovens bestemmelser foreslår departementet å utvide karantenetiden fra 1, 2, eller 5 år til 1, 2, 5 år eller varig avhengig av forholdets art, omfang og varighet.

Oslo politidistrikt er, som nevnt, positive til utvidelse av karantenetiden ved alvorlige overtredelser av utlendingsloven.

Det er imidlertid uklart hvorvidt det er tilsiktet at forslaget om utvidet karantenetid for brudd på utlendingsloven ikke samsvarer med den foreslåtte utvidede karantenetiden for ilagt straff eller særreaksjon som foreslått i § 27 annet ledd, der lengden på karantenetiden som kan ilegges er foreslått til "opptil ti år eller varig". Videre følger det av RS 2014-008 pkt. 4 vedrørende karantenetidens lengde at det kan fattes vedtak om 1, 2, 5 eller 10 år ved ilagt straff eller særreaksjon. Oslo politidistrikt tolker ordlyden "opptil" dithen at det kan innebære flere alternativer på karantenepriodens lengde.

Det antas at varig karantene ved overtredelse av utlendingsloven vil kreve svært grove brudd eller gjentakende overtredelser. I RS 2014-008 pkt. 4 følger det at praksis er at en karantenetid på 5 år vil kunne ilegges ved de mest alvorlige tilfellene av brudd på vilkårene for oppholdstillatelse for au pairer.

Til sammenligning hva gjelder andre forvaltningsreaksjoner ved overtredelse av utlendingsloven, er hovedregelen maks 5 års innreiseforbud i utvisningssaker for brudd på utlendingsloven jf. utlendingsloven § 66 første ledd bokstav a eller d, eller § 66 annet ledd jf. utlendingsforskriften § 14-2 og RS 2010-024 punkt.4.1.2. Dette gjelder også i tilfeller utlendingen er straffet for brudd på utlendingsloven etter utlendingsloven § 108 annet ledd.

Etter dette mener Oslo politidistrikt at det kan være hensiktsmessig at utlendingsloven § 27 b første ledd, ved overtredelse av utlendingsloven, utvider karantenetiden fra 1, 2, eller 5 år eller varig til opptil 10 år eller varig. På den andre siden vil alternativene 1, 2, eller 5 år eller varig bidra til en likartet praksis og synliggjøre for berørte parter at det er fire alternative karanteneprioder som kan ilegges.

3.2 Til utlendingsloven § 27 b annet ledd

Endringene foreslått i utlendingsloven § 27 b annet ledd, er som nevnt, en skjerpelse av karantenetiden ved brudd på straffelovgivningens bestemmelser. Utvidelsen av karantenetiden er foreslått opptil 10 år eller varig.

Oslo politidistrikt er enig at det er forsvarlig at lovovertrædelser som kan medføre straff eller særreaksjon for et forhold som kan føre til fengselsstraff, kan medføre at vertsfamilien kan bli ilagt en forvaltningsreaksjon/ karantenetid på opptil 10 år eller varig, sett hen til alvorligheten av de straffbare handlingene. Videre finner vi det fornuftig at karantenetiden har en varighet på "opptil" 10 år eller varig og at hvor grensen skal gå må utledes av praksis.

Etter utlendingsloven § 27 b annet ledd kreves det "ilagt straff eller særreaksjon". Et spørsmål for Oslo politidistrikt er om Utlendingsdirektoratet bør kunne forhåndsvarsle vertsfamilien om karantene på et tidligere stadium i en straffesak. Et alternativt forslag kan være at politiet får adgang til å opprette sak og eventuelt forhåndsvarsle om mulig forvaltningsreaksjon mot en vertsfamilie.

Vi mener det er formålstjenlig og i tråd med andre forvaltningsreaksjoner i utlendingsloven, at vertsfamilien bør kunne forhåndsvarsles om sak om karantene allerede ved status som siktet eller at det er tatt ut tiltale for et straffbart forhold. Oslo politidistrikt viser til utlendingsforskriften § 6-25 hvor Utlendingsdirektoratet kan stille behandlingen i bero inntil det er avklart om vertsfamilien skal ilegges karantene jf. lovens § 27. Oslo politidistrikt mener at en midlertidig karantene i påvente av avgjort straffesak, er et mer nyttig virkemiddel, fordi det kan ta svært lang tid før rettskraftig dom foreligger, og at det i forebyggingsøyemed derfor bør kunne ilegges midlertidig karantene ut fra en helhetsvurdering av situasjonen, også før det foreligger rettskraftig dom.

Et alternativ, eventuelt supplement til karantene i disse sakene, kan være at Utlendingsdirektoratet har hjemmel til å avslå en søknad med bakgrunn i en vurdering av om vedkommende kan bli utsatt for vold eller bli grovt utnyttet. Det vises i denne forbindelse til vurderinger som gjøres i medhold av utlendingsloven § 40 femte ledd.

Det vises for øvrig til at politiets nødvendighetsvurdering ved utlevering av taushetsbelagt informasjon til offentlige organer i deres interesse jf. politiregisterloven § 30 og politiregisterforskriften § 9-6. Det er ønskelig med en klar lovhjemmel for utlevering av slik informasjon fra politiets straffesakssystemer til utlendingsforvaltningen, slik som utlendingsloven § 85 (familieinnvandring) og utlendingsloven § 86 (visum).

4. Generelle merknader

Departementet viser til at karantene er et tiltak som først og fremst rammer vertsfamilien og ikke au paien. Adgangen til å undersøke hvorvidt vertsfamilien er ilagt karantene, er et steg i DUF under forberedelsen av en sak. I et kontrollperspektiv kan det imidlertid være hensiktsmessig at politiet allerede på søknadstidspunktet, ved bytte av vertsfamilie, har informasjon om den nye vertsfamilien er ilagt karantene, eventuell har pågående sak om karantene eller ikke.

Oslo politidistrikt viser til at det kan oppstå uheldige situasjoner, hvor en au pair har byttet vertsfamilie og den nye vertsfamilien har en pågående sak om karantene eller er ilagt karantenetid. Det er uheldig for au paien å oppholde seg og ha adgang til å arbeide hos den nye vertsfamilien, all den tid politiet eller Utlendingsdirektoratet bruker på å behandle den nye søknaden. Dersom Oslo politidistrikt hadde hatt informasjon om karantenetid tilgjengelig ville det vært formålstjenlig for politiet å prioritere oversendelse av sak til Utlendingsdirektoratet.

Dersom Oslo politidistrikt har informasjon om at en vertsfamilie handler i strid med satte vilkår for å ha au pair, eller er ilagt straff eller særreaksjon for slike forhold, ansees det som hensiktsmessig at politiet får adgang til å opprette sak om karantene og forhåndsvarsle om mulig forvaltningsmessig reaksjon mot vertsfamilien. Dette vil være i tråd med andre delegerede oppgaver politiet har, herunder eksempelvis bestemmelsene i utlendingsloven § 27 femte ledd, hvor politiet kan opprette sak om mulig forvaltningsreaksjon mot en arbeidsgiver jf. RS 2010-194 punkt 6.2. Videre vil politiet i sin saksforberedelse av au pair-saker, herunder kontroll -og

intervjuvirksomhet kunne avdekke saker hvor vilkårene for oppholdstillatelse for au pair brytes. Dersom politiet foretar kontroll hos en vertsfamilie, bør de ha denne adgangen dersom slike forhold som nevnt i bestemmelsen oppdages.

Oslo politidistrikts ser det som en fordel, og i kontrolløyemed effektivt, at politiet har adgang til å forhåndsvarsle umiddelbart eller så snart forholdet oppdages og er undersøkt tilstrekkelig. Dette til fordel for at sakene blir liggende over tid hos organet med vedtaksmyndighet får tatt stilling til opplysningene. Dette vil imidlertid kreve klare retningslinjer i eventuell forskrift og/eller rundskriv.

Departementet drøfter for øvrig tolkningen av anvendelsesområdet og viser til anmodningsforslag nr. 743 hvor forslagsstillerne bruker ordet "familie" fremfor "vertsfamilie". Departementet kom frem til at bruk av ordet "familie" skyldes en inkurie og ikke var tilsiktet.

Oslo politidistrikt viser til at kontrakten er mellom vertsfamilien og au pairen, men viser eksempelvis til situasjoner med forskjellige familiekonstruksjoner sammensatt av flere voksne personer som ikke alle har signert kontrakten. Det kan eksempelvis omhandle situasjoner hvor en person i "felles husstand", som ikke kan karakteriseres som "vertsfamilien" begår overtredelser som rammes av utlendingsloven § 27 b første og eller annet ledd. Til tross for at det er vanskelig for utlendingsmyndighetene å kontrollere, kan det etter vårt syn være uheldig at reglene ikke omfatter situasjoner av slik art. Det vises for øvrig til RS 2014-008 punkt 2.2 om begrepet "vertsfamilie". Det fremgår at i de tilfeller der au pairen i realiteten bor hos en annen familie enn familien som har inngått kontrakten, vil også denne familien være omfattet av begrepet vertsfamilie.

5. Økonomiske og administrative kostnader

Oslo politidistrikt kan ikke se at endringsforslagene vil medføre noen økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning. Vi viser imidlertid til at dersom politiet skulle få delegert kompetanse til eksempelvis forhåndsvarsling og opprettelsen av slike saker, vil det medføre administrative og økonomiske konsekvenser. Men dette innebærer ikke et stort antall saker.

Med hilsen

Jan Eirik Thomassen

Driftsenhetsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:

Fanny Paus

Juridisk rådgiver

Telefon: 22 34 22 07

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 OSLO

SØR-VEST POLITIDISTRIKT

Deres referanse:

Vår referanse:
201804752-2 008

Sted, Dato
Stavanger, 09.07.2018

ANMODNING OM INNSPILL TIL HØRING - ENDRINGER I UTLENDINGSLOVEN - VARIG KARANTENE FOR VERTSFAMILIER SOM UTNYTTER AU PAIRER

Vi viser til høringsbrev med frist 1. august.

Vi støtter forslaget om å innføre varig karantene for vertsfamilier som har utnyttet au-pair med hjemmel i utlendingsloven § 27 b første og annet ledd.

Ved bytte av vertsfamilie må det leveres ny søknad om oppholdstillatelse. Ved saksbehandling av fornyelsen er politiet vedtaksmyndig og foretar kontroll av om personer i vertsfamilien er under karantene. Au-pairen kan imidlertid begynne å bo/arbeide hos ny vertsfamilie så lenge søknaden er under behandling. Dersom det er ilagt (varig) karantene vil dette ikke bli avdekket før søknaden er tatt under behandling etter 1-4 måneder, avhengig av saksbehandlingstid i det enkelte politidistrikt.

Vi mener ellers at innføring av varig karantene ikke vil være tilstrekkelig for å forhindre generelt misbruk av ordningen.

Vi har for øvrig følgende merknader til au-pairordningen:

Vi mener det er en svakhet ved ordningen med kulturutveksling som au-pair at vertsfamilien selv kan ta privat initiativ for å velge ut en passende au-pair. Det kan i enkeltsaker stilles spørsmål ved om formålet ved å anskaffe au-pair er kulturutveksling, eller et ønske om arbeidskraft i hjemmet eller en unngåelse av regelverket for familieinnvandring.

Vi ser også at en del au-pairer velger å søke på andre oppholdsgrunnlag som for eksempel studie, ved som eksempel blant annet Fjelltun bibelskole i Stavanger, eller forlovelse i løpet av oppholdstiden.

Vi mener det som en hovedregel, bør innføres formidling av au-pairen gjennom godkjente byråer, for å føre bedre kontroll over forholdene rundt søker og vertsfamilien.

SØR-VEST POLITIDISTRIKT

Post: Postboks 240, 4001 Stavanger
E-post: post.sor-vest@politiet.no

Tlf.: 51899000
Faks: 51899100

Org. nr.: 983998313
www.politi.no

Det ble i 2012 opprettet straffesak i Sør-Vest politidistrikt mot personer i en vertsfamilie. To au-pairer ble av siktede funnet via private forbindelser i utlandet, blant annet Filippinene. Siktede ble i saken dømt til 7 år og 6 måneder etter straffeloven § 192, første ledd bokstav a) (ved vold eller ved truende adferd å ha skaffet seg seksuell omgang), straffeloven § 200 første ledd (seksuell handling uten samtykke), straffeloven § 224 første ledd bokstav a) (misbruk av sårbare situasjoner å ha utnyttet en person til seksuelle formål).

Utlendingsloven § 85 som gjelder vandelsopplysninger fra politiet til Utlendingsdirektoratet får bare anvendelse ved familieinnvandring. Vi stiller spørsmål ved om § 85 eller tilsvarende bestemmelse om krav til vandel, bør få anvendelse i saker hvor en au-pair skal oppholde seg i private hjem. Dette vil i større grad enn en etterfølgende karantene, være et mulig preventivt tiltak når det gjelder faren for å bli mishandlet eller grovt utnyttet.

Vi er ikke kjent med at det er opprettet straffesaker om menneskehandel eller seksuelt misbruk av au-pair i Sør-Vest politidistrikt etter at regelverket ble strammet inn i 2013.

Med hilsen

Leif Ole Topnes

Politioverspektør

Leder Felles enhet for utlending og forvaltning

Saksbehandler:

Lene Trædal
seksjonssjef